

SPRAWOZDANIE Z PRACY MUZEUM MIEJSKIEGO W TYCHACH W 2022 ROKU.

1 stycznia-31 grudnia 2022

Informacja dotycząca działalności merytorycznej

WYSTAWY I WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

1. *Narodziny klubu. 50 lat Górniczego Klubu Sportowego Tychy (1971–2021)*

Autorka scenariusza wystawy: Barbara Kopia

4 maja 2021-30 marca 2022

Galeria Muzeum Miejskiego w Tychach – Centrum Medyczne Paprocany

ul. gen. Wł. Sikorskiego 101

Wystawa zrealizowana z okazji jubileuszu Klubu powstałego w 1971 roku pokazuje drogę do powstania w mieście wielosekcyjnego klubu sportowego, przywołuje ważne miejsca, ludzi i wydarzenia. Prezentowana w ogólnodostępnym miejscu, Centrum Medycznym Paprocany, popularyzuje kolekcję Muzeum oraz upowszechnia treści na temat historii miasta poza siedzibą Muzeum.

2. *Farmaceutka – Ogród Balsamiczny*

Kuratorka: Agata Szymanek

21 stycznia-19 lutego 2022

Stary Magistrat, pl. Wolności 1

Wystawa to spojrzenie na warunki pracy w aptekach i próba przywrócenia przestrzeni, w której natura łączy się z nauką, aby dotrzeć do kosmotechnicznych korzeni tego zawodu. Zaproszeni przez kuratorkę Agatę Szymanek artyści i artystki odwołują się do różnych metod leczenia oraz rozważają status pracowniczek systemu opieki, a także zachodniego podejścia do życia i medycyny. Równocześnie prezentowane obrazy, rysunki, fotografie i obiekty nawiązują do sztuki traktowanej jako symboliczny akt uzdrawiania.

Farmaceutki wykazują się znajomością substancji, leków, ludzkiego ciała – tę wiedzę muszą systematycznie poszerzać. Praca w aptece wiąże się z dużą odpowiedzialnością prawną i finansową. To też codzienne zmaganie się z wieloma pacjentami oraz wyczerpujące nocne dyżury. A jednocześnie to zajęcie, wynikające z chęci pomocy i otoczenia opieką drugiego człowieka. Jest to temat, o którym warto opowiedzieć. Zwłaszcza w czasie pandemii i idących za nią ekonomicznych konsekwencji.

Wystawa ma źródło w spotkaniu z farmaceutkami i jest rozwinięciem projektu, w którym kuratorka przeprowadziła wywiady z pracowniczkami i pracownikami aptek oraz zaprosiła ich do uczestnictwa we wspólnych warsztatach artystycznych. Interesowały ją bezpośrednie doświadczenia farmaceutek i farmaceutów, ich emocje i motywacje.

Na wystawie zostały zaprezentowane prace, które powstały podczas warsztatów oraz obrazy, rysunki, fotografie i obiekty zaproszonych artystek i artystów, podejmujące tematykę zdrowia, współczesnych i tradycyjnych metod leczenia, uzdrawiającej mocy roślin, a także statusu pracowniczek i pracowników farmacji.

Ogród balsamiczny przywołuje wiedzę, przepływającą przez ogródki naszych babć oraz dziko porośnięte łąki i lasy, aby trafić na zaplecze apteki i do aparatury, dzięki której powstają maści, proszki, napary i leki. To refleksja nad wciąż pielęgnowanymi tradycjami w lecznictwie, ale też przywołanie pamięci o zapomnianych ziołach i substancjach, zastąpionych tabletkami. Odwołanie się do symboliki ogrodu otwiera wątki związane z ukojeniem, zmysłowością, tajemnicą i świadomością, które pomagają spojrzeć na postać farmaceutki w bardziej wrażliwy sposób. Często systematyczna i ugruntowana wiedza farmaceutek może wydawać się wiedzą tajemną, a osobliwe nazwy leków są jak nowy język.

Równocześnie prezentowane dzieła nawiązują do sztuki traktowanej jako symboliczny akt uzdrawiania. To zwrócenie uwagi na przemiany i uzdrawiające procesy, które może powodować działalność twórcza. Balsamiczne działanie sztuki przynosi ulgę i ukojenie wobec problemów otaczającej rzeczywistości.

Wśród artystek i artystów: Ryszard Bejnarowicz, Martyna Borowiecka, Ewa Ciepielewska, Suet Yi Chan, Sylwia Daniluk, Maja Krysiak, Katarzyna Kukuła, Jolanta Mrozek, Marta Niedbał, Nina Paszkowski,

Natalia Rojek, Paweł Szeibel, Agata Szymanek, Andreas Tritsch, Miłosz Wnukowski, Ludmiła Woźniczko, Joanna Zdzienicka–Obalek. W wystawie udział brały także farmaceutki i uczestniczki warsztatów „Ogród balsamiczny”, które zostały przeprowadzone w ramach projektu „Farmaceutka” organizowanego wraz z Muzeum Miejskim w Tychach w listopadzie 2020 roku.

Wystawa jest realizowana w ramach Stypendium Marszałka Województwa Śląskiego w dziedzinie kultury 2020.

Wydarzenia towarzyszące:

- 5 lutego 2022

Leki ziołowe – warsztaty naparowe, prow. Agata Zaskórska

- 12 lutego 2022

Rysunki i kolaże inspirowane chińską medycyną – twórczy warsztat, prow. Agata Szymanek

- 17 lutego 2022

Sztuka jako uzdrawianie – dyskusja, prow. Agata Szymanek (17 lutego 2022)

- 21 i 30 stycznia, 11 i 17 lutego 2022:

Oprowadzania po wystawie (w tym kuratorskie oraz zamawiane dla grup)

3. Tony Industrii

Opiekun wystawy: dr Patryk Oczko

4 marca-14 kwietnia 2022

Stary Magistrat pl. Wolności 1

Zaprezentowano prace ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach. Zostały one wybrane i przygotowane do wystawy przez słuchaczki i słuchaczy Studiów Podyplomowych Historii Sztuki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w ramach zajęć „Warsztaty metodyczne: organizacja wystawy”

Wydarzenia towarzyszące:

4 i 15 marca, 8 i 14 kwietnia 2022:

Oprowadzania po wystawie (w tym kuratorskie oraz zamawiane dla grup)

4. Obrazy z przeszłości. Tychy w I połowie XX wieku

Autorka scenariusza wystawy: Barbara Kopia

6 maja 2022–31 marca 2023 r.

Galeria Muzeum Miejskiego w Tychach – Centrum Medyczne Paprocany
ul. gen. Wł. Sikorskiego 101

Wystawa prezentuje miejsca i obiekty związane z życiem codziennym mieszkanek i mieszkańców gminy Tychy w pierwszej połowie XX wieku. Pokazuje miejsca i obiekty zlokalizowane w centrum wsi, m.in. ulice, domy mieszkalne, sklepy, budynki użyteczności publicznej, obiekty związane z oświatą i życiem kulturalnym. Zwraca uwagę na działające już w XIX wieku browary, fabrykę celulozy, cegielnię, szkołę, dworzec kolejowy i Ochotniczą Straż Pożarną. To obraz Tychów sprzed wielkiej rozbudowy, która nastąpiła wraz z nadaniem Tychom pełnych praw miejskich w 1951 roku.

5. Barbara Kubska – Zygmunt Kubski. Czas nieutracony

Kuratorki: Barbara Kubska, Ewelina Lasota

14 maja-30 września 2022

Stary Magistrat, pl. Wolności 1

Wystawa fotografii Zygmunta Kubskiego (1921–2008) w ujęciu Barbary Kubskiej, jego wnuczki oraz artystki wizualnej. Prezentacja prac, z którymi twórczość Zygmunta Kubskiego zwykle nie jest kojarzona – wymykających się zasadom dokumentacji technicznej. Skupienie uwagi na ludziach, nowych mieszkańcach i mieszkańcach miasta, którzy podobnie jak rodzina Kubskich przenieśli się do Tychów w

nadziei na odbudowę życia po wojnie, oraz na osobistych relacjach artystki z miastem, rodziną, archiwum zdjęć dziadka. Rewizja stylu fotografa.

Zakres prac: opracowanie scenariusza wystawy, wybór fotografii, napisanie tekstów, udział w montażu wystawy.

Wydarzenia towarzyszące:

- 14 maja; 15, 18, 20, 21, 22 i 30 czerwca 2022, 20 i 28 lipca (z tłumaczeniem na język migowy), 11 i 18 sierpnia (z tłumaczeniem na język ukraiński):

Oprowadzania po wystawie (w tym kuratorskie oraz zamawiane dla grup)

- 14 maja oraz 15, 18, 20, 21 i 22 czerwca, a także 8 i 11 sierpnia 2022

Moje miasto gra w zielone – warsztaty plastyczne dla każdego, prow. Anna Kura

Warsztaty, skierowane zarówno do uczestników i uczestniczek indywidualnych oraz do grup (także na zamówienie). Fotografia to cenne narzędzie w dokumentowaniu wszystkich aspektów powstawania i życia miasta. Mówić może także dużo o samym fotografowaniu lub fotografce, stojącymi po drugiej stronie obiektywu.

- 9 lipca i 6 października 2022

Album dla Zygmunta – cykl warsztatów, prow. Anna Kura

Wynikiem warsztatów będzie symboliczny „Album dla Zygmunta”, ale także wzbogacenie miejskiego archiwum o współczesną fotograficzną kronikę miejskiego organizmu.

- 6 sierpnia 2022

Mapy pamięci / карти пам'яті – warsztaty plastyczno-wspomnieniowe z tłumaczeniem na język ukraiński, prow. Anna Kur, Ewelina Lasota.

Warsztaty manualne dla wszystkich, niezależnie od wieku, także dla gości z Ukrainy, oparte na pracy z archiwalnymi fotografiami i wspomnieniami.

Zygmunt Kubski, fotograf amator, obserwator rozbudowy Tychów, autor ogromnego zbioru fotografii ukazujących miasto w różnych momentach, przebył drugą drogę zanim trafił do Tychów. Wywodził się z majątku ziemskiego Winnica w wielkopolskim Trzemesznie (w czasie wojny zajęty przez wojsko niemieckie, po wojnie rozparcelowanym). To historia utraty, zmiany i wędrówki. Tuż przed śmiercią z pamięci odtworzył plan gospodarstwa, który zobaczyć można na wystawie „Barbara Kubaska – Zygmunt Kubski. Czas nieutracony”. Podczas spotkania, poprzez archiwalne fotografie i osobiste wspomnienia, próbowaliśmy odtworzyć nasze utracone lub opuszczone miejsca, tworząc na papierze własne mapy pamięci.

- 30 września 2022:

finisaż wystawy – spotkanie autorskie z Barbarą Kubaską

Artystka opowiedziała o inspiracjach płynących ze zbioru fotografii jej dziadka, Zygmunta Kubskiego, który dokumentował budowę Tychów. Podzieliła się osobistymi historiami oraz dylematami towarzyszącymi pracy z archiwum. Poznaliśmy kulisy powstania ekspozycji oraz poprzedzającej ją książki pt. „Miasto, fotografia, archiwum” (2020). Rozmawialiśmy o tym, dlaczego warto zaglądać do archiwalnych zbiorów fotografii i jak ważne jest przepisywanie historii wciąż na nowo przy ich pomocy.

6. Jan Dera. Tyskie historie lekkoatletyczne

Autor scenariusza wystawy: Piotr Zawadzki

21 sierpnia-30 września 2022

Stadion Lekkoatletyczny w Tychach

Wystawa towarzysząca I Memoriałowi im. Jana Dery, który odbywał się 21 sierpnia 2022 roku. Tego samego dnia w Tyskiej Galerii Sportu, oddziale Muzeum Miejskiego w Tychach, miało miejsce uhonorowanie Jana Dery (1935–2008) w Alei Gwiazd TGS – trenera lekkoatletyki, wieloletniego szkoleniowca GKS-u Tychy (od 1971 roku), a wcześniej Polonii Tychy (od 1967 roku). To już 31 postaci ze zasłużoną dla sportu w Tychach wyróżniona w ten sposób.

Jan Dera, najwybitniejszy szkoleniowiec w historii tyskiej lekkoatletyki, szkoleniem zajmował się przez 45 lat swojego życia, wychowując plejadę znakomitych zawodników. W sumie wprowadził do

reprezentacji Polski 17 lekkoatletów w różnych kategoriach wiekowych. To wychowawca kilku pokoleń zawodniczek i zawodników, reprezentantek i reprezentantów kraju, m. in. Lucyny Langer-Kątek – brązowej medalistki olimpijskiej z Moskwy (1980) i mistrzyni Europy z 1982 roku oraz Witolda Bańki – brązowego medalisty Mistrzostw Świata w sztafecie 4 x 400 m (później Ministra Sportu i Turystyki, a obecnie przewodniczącego Światowej Agencji Antydopingowej). Inni znani podopieczni trenera Dery to: Leszek Dyja, Piotr Cudek, Wojciech Szwed, Piotr Sawicki, Krystyna Domagała, Arkadiusz Gruchlik i Marta Kątek. Trener Jan Dera był również związany z innymi śląskimi klubami, m.in. Baildonem Katowice i MOSiR-em Budomarkiem Mysłowice. Zawodnicy i zawodniczki wspominają Jana Derę jako człowieka wymagającego pełnego zaangażowania od swoich podopiecznych, dającego w zamian wiedzę, pracowitość i intuicję trenerską.

7. Stanisław Mazuś. Mniej znany

Kurator: dr Patryk Oczko

4.11.2022-25.02.2022

Stary Magistrat, pl. Wolności 1

Wystawa łączy teraźniejszość z przeszłością – prezentuje najnowsze, nieeksponowane jeszcze obrazy artysty z lat 2018–2022 oraz wybór prac zgromadzonych w zbiorach Muzeum Miejskiego w Tychach, które reprezentują całokształt jego twórczości.

Podróż w świat wyobrażeń Stanisława Mazusia rozpoczniemy od tu i teraz – w pełni ukształtowanej charakterystycznej stylistyki przepojonej niezwykle wrażliwością na otaczający świat. Odzwierciedlają ją martwe natury, stanowiące częstokroć odniesienia do kondycji współczesnego człowieka oraz pejzaże, w których przyroda zdecydowanie dominuje nad śladami ludzkiej bytności. Niejednokrotnie w przestrzeń kompozycji wkracza sam artysta, czyniąc to jednak w sposób niezwykle subtelny, czym podkreśla swą wierność i oddanie naturze. Dalej wnikiemy w przestrzeń „muzealną” – dominują tu pejzaże – głównie tyskie i z Tychami związane – powstałe m.in. na specjalne zamówienia władz miasta oraz podczas plenerów. Na koniec dotrzemy do rozdziału dawno przez artystę zamkniętego, lecz niezwykle interesującego – w świat grafiki warsztatowej. Powstałe w latach 1966–1970 prace opisują rzeczywistość zarówno w sposób dosłowny jak i symboliczny, odwołując się do realiów społeczno-politycznych, co szczególnie uwidacznia się w apokaliptycznych kompozycjach z cyklu „Kara”.

Wydarzenia towarzyszące:

- 15 i 18 listopada, 9 grudnia 2022:

Oprowadzanie kuratorskie

- 21 grudnia

Tajniki grafiki. Zgłębianie sekretów linorytu, warsztaty, prow. Natalia Sitko

Warsztatowa propozycja dla wszystkich zainteresowanych zgłębianiem technik graficznych, których używał Stanisław Mazuś. Co wspólnego ma Stanisław Mazuś, uznany artysta związany od 1968 roku z Tychami, z grafiką warsztatową? Czym jest linoryt? Jakie inne techniki graficzne można odnaleźć w świecie historii sztuki? Odpowiedzi na te pytania znaleźli uczestniczki i uczestnicy warsztatów towarzyszących wystawie, na której można oglądać prace reprezentujące całokształt twórczości Stanisława Mazusia, a wśród nich unikatowe grafiki powstałe w latach 1966–1970. Mieli także okazję wcielić się w artystę grafika, realizując własną pracę druku wypukłego.

5. Sportowa strona miasta. Historia. Wydarzenia. Mistrzowie

Wystawa stała w Tyskiej Galerii Sportu

od 29.07.2016

ZBIORY

1. Stan zbiorów / pozyskiwanie zbiorów

Łącznie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. zbiory powiększyły się o 4701 nowych jednostek zapisanych jako 413 pozycji inwentarzowych, w tym:

- Dział Urbanistyki, Architektury i Sztuk Wizualnych – 3059 (w tym 2190 darów) nowych jednostek zapisanych jako 103 pozycje inwentarzowe (w tym 58 darów),
- Dział Fotografii – 1612 (w tym 1501 darów) nowych jednostek zapisanych jako 280 pozycji inwentarzowych (w tym 228 darów),
- Tyska Galeria Sportu - 30 nowych jednostek zapisanych jako 30 pozycji inwentarzowych (dary).

Łączny stan zbiorów na 31.12.2022 wynosi 24808 jednostek zapisanych jako 8918 pozycji inwentarzowych.

2. Najcenniejsze nabytki

Zespół albumów (36)Hanny Adamczewskiej-Wejchert i Kazimierza Wejcherta, materiały z archiwum Marii i Andrzeja Czyżewskich, projekt polichromii autorstwa Jerzego Nowosielskiego do kościoła pw. Ducha Świętego w Tychach

3. Opracowanie i zabezpieczenie zbiorów

a. Musnet/MUZEO

1 stycznia 2022 r. został uruchomiony nowy komputerowy program ewidencji muzealiów MUZEO, który zastąpił poprzedni – Musnet. W 2022 roku odbyła się migracja zawartości ksiąg inwentarzowych muzealiów odpowiadających księgom inwentarzowym działów: dawnego Działu Sztuki, Działu Etnologii, Działu Fotografii, Działu Historii, Tyskiej Galerii Sportu.

W 2022 roku założono w MUZEO nową elektroniczną księgę inwentarzową Działu Urbanistyki, Architektury i Sztuk Wizualnych przeznaczoną na materiały projektowe związane z budową Tychów i działalnością architektów związanych z miastem.

b. digitalizacja

W okresie sprawozdawczym zdigitalizowano 70 pozycji inwentarzowych (Barbara Kubska i Anna Sielska)

c. zabezpieczanie zbiorów

Zabezpieczenie nowych nabytków, przepakowanie fotografii już znajdujących się w zbiorach do kopert/papierów bezkwasowych – łącznie kilkadziesiąt obiektów.

4. Udostępnianie zbiorów

Przygotowanie 15 umów licencyjnych/użyczenia, poprzedzonych kwerendami, dla osób prywatnych i instytucji, m.in. takich jak: Kazimierz Pawlak, profesor ASP we Wrocławiu (do publikacji „Podróżnik. O życiu i szkłe Kazimierza Pawlaka”), Muzeum w Görlitz (do wystawy multimedialnej), Marcin Skorek (do realizacji filmu dokumentalnego), IV Liceum Ogólnokształcące (na temat parków w Tychach), Biblioteka Śląska (na temat stroju tradycyjnego), Browar Obywatelski – sp. Memo (Industriada), Fundacja Pismo, Elżbieta Kurdej-Oklesińska.

WYDARZENIA

1. Cykl *Dom jest jak człowiek*

Zapoczątkowany w 2019 roku cykl zorientowany na to, co najbliższe: miejsce zamieszkania w wymiarze mikro – siedlisko, ulicę, osiedle, parafię – małą społeczność i jej codzienne życie. Gośćmi są autorzy podejmujący niepozorne, a przecież ważne etnograficznie, tematy lokalne.

W 2 spotkaniach wzięły udział 63 osoby (liczba wyświetleń: 860):

a. 25 maja 2022

spotkanie z Agatą Twardoch, autorką książki „Architektki. Czy kobiety zaprojektują lepsze miasta”, wyd. Wydawnictwo WAB

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

b. 17 listopada 2022

spotkanie z Anną Dudzińską, autorką książki „Dubaj. Miasto innych ludzi”,

wyd. Wydawnictwo Marginesy

2. Cykl *Mozaika górnośląska*

a) 24 marca 2022

„Konserwacja najstarszej księgi metrykalnej z Tychów z lat 1677–1710” – spotkanie z Danutą Skrzypczyk – konserwatorką zabytków na podłożu papierowym oraz dr. Wojciechem Schäfferem – dyrektorem Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

b) 10 grudnia 2022

„Moja babcia gotowała dla Gierka. Kulinarne podróże na Śląsk w czasach PRL-u” – spotkanie z Aleksandrem Szojerem, autorem książki, wyd. Silesia Progress

3. Cykl *Czas na architekturę*

Architektura otacza nas nieustannie – zaspokaja nie tylko potrzeby materialne, ale i duchowe. Traktujemy ją w naturalny sposób użytkowo, częstokroć nie doceniając wielości jej znaczeń oraz roli, jaką odgrywa w kształtowaniu naszego poczucia estetyki. „Czas na architekturę” to zapoczątkowany w 2020 roku cykl spotkań traktujących o sztuce projektowania, organizowania i kształtowania szeroko pojętej przestrzeni. Wspólnym mianownikiem kolejnych odsłon cyklu będą zawsze wątki tyskie.

a. 13 stycznia 2022

„Architektoniczny wymiar sportu – Stadion Miejski Tychy” – spotkanie z architektem Marcinem Kulpą

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

b. 28 kwietnia 2022

„Terra Nullius, czyli modernizm w architekturze Tychów w okresie międzywojennym” – wykład historyka architektury Przemysława Czernka

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

c. 2 czerwca 2022

„Sacrum – profanum” – spotkanie z architektem Grzegorzem Ratajskim

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

d. 24 listopada 2022

„Architektura dla edukacji, czyli rzecz o tyskich szkołach” – wykład historyczki i popularyzatorki architektury Anny Syski

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

4. Cykl *Zakład stoi*

Zapoczątkowany w 2022 roku cykl wokół fotografii zakładowej, podczas którego rozmawiano o rzemiośle fotograficznym – o początkach fotografii atelierowej oraz o współczesnej kondycji zakładów fotograficznych. Spoglądamy na fotografię zakładową z różnych perspektyw: rzemieślników, artystów, kuratorów sztuki. Goście i goście pomagają nam zrozumieć dawną i współczesną specyfikę fotografii usługowej w Tychach. Przyglądamy się, jak zmieniała się fotografia portretowa oraz jej użycie, od

kieszonkowych „cartes de visite”, którymi obdarowywano się na przełomie XIX i XX wieku, po współczesne zdjęcia biometryczne do dokumentów. Podczas każdego spotkania prezentujemy wyjątkowy obiekt z kolekcji Muzeum Miejskiego w Tychach.

Spotkania to część projektu badawczego „Zakład stoi. Historie tyskich zakładów fotograficznych 1934–1990”, realizowanego przez Dział Fotografii Muzeum Miejskiego w Tychach. Ramę czasową przedsięwzięcia z jednej strony wyznacza rok 1934, kiedy w Tychach przy ulicy ks. K. Damrota swój zakład fotograficzny otworzył Hans Swoboda. To w nim pracowała Lucyna Kozyra, która zaledwie trzy lata później otworzyła w Rynku własne atelier fotograficzne (już jako Kozyra-Wysocka). Z drugiej – rok 1990, kiedy rozwiązała się Wojewódzka Spółdzielnia Pracy Fotografów Zawodowych „Fotoplan”, na gruncie której powstały prywatne studia fotograficzne. W ramie tej mieści się działalność Cechu Rzemiosł Różnych, szkół zawodowych, Miastoprojektu, który u fotografów zakładowych zamawiał zdjęcia, czy też sklepu Foto–Optyka, który gwarantował zaopatrzenie w materiały fotograficzne. Co jeszcze?

a. 31 marca 2022

„Rzemiosło” – spotkanie z fotografem Jarosławem Deką – zastępcą cechmistrza Krajowego Cechu Fotografów oraz właścicielem zakładu „Foto u Jarka”

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

b. 21 kwietnia 2022

„Historie tyskich zakładów fotograficznych: Sztuka” – spotkanie z fotografką Anką Sielską – wykładowczynią Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach oraz prezeską Fundacji Kultura Obrazu, działającej na rzecz rozwoju i promocji fotografii

c. 19 maja 2022

„Historie tyskich zakładów fotograficznych: Kuratorstwo” – spotkanie z badaczką historii fotografii Katarzyną Gębarowską – kuratorką wystaw, wydawczynią, prezeską Fundacji Fotografistka oraz dyrektorką Vintage Photo Festival w Bydgoszczy

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

5. Projekt *Nowe miasto. Nowe widzenie*

10, 11 i 20 stycznia oraz 9, 22 i 23 marca 2022

„Papier, zdjęcia, nożyce. Tworzymy kolaż” – warsztaty plastyczne dla najmłodszych

Zajęcia plastyczne dla dzieci w wieku 7–9 lat (klasy I–III), prowadzone przez Annę Ryń – studentkę IV roku Realizacji Obrazu Filmowego i Fotografii w Szkole Filmowej im K. Kieślowskiego w Katowicach.

Punktem wyjścia były archiwalne fotografie z kolekcji Muzeum Miejskiego w Tychach. Posłużyły do stworzenia rysunków i kolaży, którymi zamieniliśmy czarno-białą rzeczywistość w kolorowe królestwo dzieci. Najmłodszy nauczyli się, czym jest kolaż i spróbowali własnych sił w tej dziedzinie. Wykorzystali wiele różnych technik plastycznych.

Warsztaty otworzyły najmłodszymi drogę do udziału w projekcie „Nowe miasto. Nowe widzenie” realizowanym od stycznia 2022 roku przez Muzeum Miejskie w Tychach i Szkołę Filmową im K. Kieślowskiego w Katowicach. Prace powstałe podczas warsztatów posłużyły Annie Ryń do stworzenia własnych kolaży, które zostały opublikowane w wydawnictwie podsumowującym przedsięwzięcie pod koniec 2022 roku. W ten sposób najmłodsze uczestniczki i uczestnicy warsztatów zostali współautorkami i współautorami projektu artystycznego realizowanego pod okiem Rafała Milacha, artysty i wykładowcy Filmówki.

Nazwa projektu czerpie z tego momentu w historii miasta, kiedy entuzjaści budowy Tychów – architekci, urbaniści, artyści i sami mieszkańcy – mianem Nowych Tychów określili swoje przyszłe miasto, swój dom. Choć nazewnictwo z lat 50. i 60. XX wieku nie przetrwało, aktualna pozostaje myśl, że w pewnych obszarach miasto zawsze jest nowe. Tej miejskiej żywotności przyglądają się uczestniczki i uczestnicy projektu. Studentki i studenci kierują swoją uwagę w stronę tego, co w mieście nowe i młode, co jednocześnie prowokuje do pytań o trwanie, wzrost, rozkład i upadek. Autorki i autorzy stawiają pytania o to, co codzienne, lecz nie zawsze nazwane. W tej dyskusji nie pomijają najmłodszych mieszkanki i mieszkańców Tychów.

6. Rewitalizacja Osiedla A – „My z osiedla A” – projekt badań historii mówionej:

Projekt badań i gromadzenia zapisów historii mówionej wśród mieszkańców tyskiego Osiedla A – najstarszego osiedla „Nowych Tychów”, bo pierwszego wzniesionego po podjęciu decyzji o rozbudowie dawnej osady w 1951 roku. Dzięki dotychczasowym działaniom wśród i wspólnie ze społecznością Osiedla, jak tym prowadzonym od 2018 roku w ramach Programu Rewitalizacji dla Miasta Tychy, wiemy, że to zbiorowość szczególna. Tę „wielobarwną” społeczność tworzą niejednokrotnie osoby pochodzące z różnych, dalekich zakątków Polski. Część mieszka tu od dziecka, niektórzy sprowadzili się w młodości. Za każdym razem są to jednak świadkowie wyjątkowych przemian, przez doświadczenie specyfiki czasów, przechowujący indywidualną pamięć o nich. Wielu z nich to ludzie starsi lub w sędziwym wieku, których świadectwa czasów narażone są na bezpowrotną utratę.

Od września 2020 roku mieszkańcy byli zachęceni do udziału w akcji oraz do zdalnego kontaktu z pracownikami Muzeum. We wrześniu 2020 roku został przeprowadzony wywiad z 2 osobami. W związku z sytuacją epidemiologiczną i wprowadzeniem zaleceń izolacji spotkania musiały zostać odsunięte w czasie. Mieszkańcy kontaktowali się telefonicznie i mailowo (często dołączając archiwalne fotografie z prywatnych albumów), co jest wprowadzeniem do umówienia wywiadu o pielęgnowanej przez nich historii. Dotychczas zgłosiło się 14 chętnych podzielić się swoją historią osób. Po zniesieniu zaleceń izolacji wznowiono wywiady osobiste – finalnie przeprowadzono 11 takich wywiadów.

24 lutego 2022

Spotkanie wokół publikacji „Osiedle A, czyli pierwsze”, będącej podsumowaniem badań i wywiadów. Wydawnictwo inicjuje serię wydawniczą „Historia mówiona”. Zawiera jedenaście wypowiedzi dawnych i współczesnych mieszkańców i mieszanek osiedla A oraz osób, które budowie tzw. Nowych Tychów przyglądały się z sąsiedzkiej perspektywy. Zilustrowana jest archiwalnymi fotografiami z rodzinnych zbiorów rozmówczyń i rozmówców oraz współczesnymi fotografiami Artura Pławskiego. Spotkanie wokół publikacji odbyło się 24 lutego 2022 roku. Rozmówcami Eweliny Lasoty byli: Marcin Jarząbek (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Zakład Antropologii Historycznej), Adam Kowalski (dyrektor Muzeum Hutnictwa w Chorzowie) i Anna Kura (Muzeum Miejskie w Tychach).

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

7. Ikona na nowy wiek – Jerzy Nowosielski w świątyniach Śląska – konferencja wokół albumu „Nowosielski na Śląsku. Sztuka sakralna”

22 września 2022 roku

Rok 2023 został ustanowiony uchwałą Sejmu RP Rokiem Jerzego Nowosielskiego. Zbliżająca się 100. rocznica urodzin Jerzego Nowosielskiego – jednego z najwybitniejszych malarzy polskich XX wieku – stała się okazją, aby w gronie ekspertek i ekspertów, historyczek i historyków sztuki oraz artystek i artystów, a także miłośniczek i miłośników twórczości mistrza, przypomnieć jego postać i twórczość.

Jerzy Nowosielski jest autorem polichromii i malarskiego wystroju wnętrza kościoła rzymskokatolickiego pw. Ducha Świętego w Tychach (proj. Stanisław Niemczyk, 1978). Zaś sam kościół to jeden z najwybitniejszych budynków sakralnych zrealizowanych po II wojnie światowej w Polsce, wpisany w 2020 roku do rejestru zabytków województwa śląskiego. Historia powstawania i dokumentacja wielkiego, spójnego dzieła twórcy, są istotną częścią książki Krystyny Czerni „Nowosielski na Śląsku. Sztuka sakralna” (wyd. Muzeum Miejskie w Tychach i Szpalanka Lab).

Prelegenci:

- **dr Krystyna Czerni** – krytyczka i historyczka sztuki, wnikliwa badaczka życia i twórczości Jerzego Nowosielskiego, autorka współwydanego przez Muzeum Miejskie w Tychach albumu „Nowosielski na Śląsku. Sztuka sakralna”, ale i m.in. biografii artysty „Nietoperz w świątyni”, która trafiła do finału Nagrody Literackiej Nike – z prezentacją „>>Nowosielski na Śląsku<< i kolejne planowane tomy **Katalogu Sztuki Sakralnej Jerzego Nowosielskiego**”

- **prof. Leon Tarasewicz** (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie) przedstawi „**Fenomen malarski Jerzego Nowosielskiego**”

- **prof. dr hab. Roman Maciuszkiewicz** (Instytut Sztuk Plastycznych w Cieszynie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach) w prezentacji „**Misterium przestrzeni Jerzego Nowosielskiego**” zaprezentuje świadectwo wspólnej pracy z Jerzym Nowosielskim w Tychach

- **Natalia Binda-Kiszczak** (Pracownia Ikon Najświętszej Maryi Panny w Tychach) opowie o fenomenie współczesnych szkół i warsztatów malowania ikon w prezentacji „**Renesans malarstwa ikonowego w Polsce**”.

8. „Życie muzealne wśród wystaw” – konferencja naukowo-techniczna współorganizowana z FP System

5 października 2022 roku

Czy można wyobrazić sobie muzeum bez wystaw? Z pewnością nie. Po co bowiem gromadzić – często nakładem sporych sił i środków – wyjątkowe obiekty, skoro nikt poza muzealnikami ich nie zobaczy? Czy tego chcemy, czy nie, dzisiejsze muzea to ośrodki życia tłumnie odwiedzane przez widzów. Ta rosnąca frekwencja na wystawach bardzo cieszy, ale z drugiej strony mamy setki godzin pracy kuratorów, konserwatorów, twórców tekstów, aranżacji, wreszcie osób zajmujących się szeroko pojętą promocją.

Nie ulega wątpliwości, że wystawa to jedno z najciekawszych, ale też bardzo wymagających zadań stojących przed muzealnikami. Daje satysfakcję, kiedy widzimy tłumy odwiedzających, ale też na wszystkich etapach rodzi wiele wyzwań, z którymi musimy się zmierzyć. I to właśnie o nich chcielibyśmy porozmawiać podczas tej konferencji.

Wśród prelegentów: **Aleksandra Matuszczyk (dyrektorka Muzeum Miejskiego w Tychach)** „Miasto w pamięci żywej. Znaczenie świadków historii dla programu Muzeum Miejskiego w Tychach”, **Michał Murzyn (Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem)** „Historia miejsca a oferta muzealna. Znaczenie siedziby Muzeum Pałace dla prac programowych nad nową wystawą stałą Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem”, **Anna Pruss-Świątek (Muzeum Okręgowe w Bydgoszczy im. Leona Wyczółkowskiego)** „Nie tylko ewidencja. Zarządzanie kolekcją muzealną w instytucji regionalnej”, **Anna Rosińska, Adrian Gazda (fpsystem)** „Muzeo – obsługa wystawy w pracach muzealnych – prezentacja Muzeo w wersji internetowej – wspomaganie wystaw – kwerendy na własne wystawy, postępowanie w obsłudze obiektów dla wystawy”, **Franciszek Pacewicz (fpsystem)** „Wstęp do wystaw”, **Andrzej Daniluk (ekspert ds. digitalizacji dóbr kultury)**

„No photo, no story. Praktyka doboru i gromadzenia wizerunków ikonograficznych na potrzeby wystaw muzealnych”, **Aleksandra Grabowska (specjalistka ds. produkcji wystaw, Muzeum Historii Polski w Warszawie)** „Uczestnicy realizacji wystawy | Uczestnicy zrealizowanej wystawy. Czym jest komunikacja w zespole, czym w interakcji z gośćmi muzeum?”, **Przemysław Terlecki (Wielkopolskie Muzeum Niepodległości w Poznaniu)** „Ogólnopolskie muzeum regionalne? Miejsce historii powszechnej i regionalnej w pracach scenariuszowych Muzeum Powstania Wielkopolskiego”, **Ada Buniewicz (fpsystem)** „Ekspozycje – wspomaganie tworzenia wystawy – społeczność, rytm i wspólnota – wektory wystawy”.

9. Spacerzy edukacyjne.

a. 14 maja 2022

„A, B i Stare Tychy”

b. 2 lipca 2022, godz. 11.00 i 17.00 - Święto Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

„Tyscy herosi sportu”

c. 2 lipca 2022, godz. 11.30 i 13.30 - Święto Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

„Unikatowe osiedle A – podróż w czasie do lat 50.”

d. 2 lipca 2022, godz. 12.00 - Święto Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

„Kościół pw. Ducha Świętego i jego wystrój – arcydzieło sztuki sakralnej”

e. 23 lipca 2022

„Na południe! Tyska architektura i urbanistyka lat 70. 80. W dzielnicy południowej: os. M, N, i O”

f. 13 sierpnia 2022

„Na południe! Tyska architektura i urbanistyka lat 70. 80. W dzielnicy południowej: os. K, L i S”

10. Wycieczki.

26 marca 2022

„Śladami Joachima Gnidy – tyskiej ofiary pacyfikacji Kopani Wujek”

11. Tyska Noc Muzeów 2022.

Tyski czas nieutracony z fotografiami Barbary Kubskiej i Zygmunta Kubskiego, wędrowka śladami architektury dwóch pierwszych osiedli nowego miasta oraz niezawodne zwiedzanie Stadionu Miejskiego i wystawy stałej Tyskiej Galerii Sportu w wyjątkowej, wieczornej scenerii, a także dla najmłodszych w języku ukraińskim, to tematy tegorocznej tyskiej odsłony Europejskiej Nocy Muzeów. A wszystko poprzedzone sportową rozgrzewką, czyli spotkaniem z Mariuszem Czerkawskim, słynnym hokeistą, z okazji 50. urodzin. Corocznie 18 maja obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Muzeów, zwany też Dniem Muzealnika – święto ustanowione przez Międzynarodową Radę Muzeów, działającą przy UNESCO, w 1977 roku. W sobotę, 14 maja 2022 roku, także i Muzeum Miejskie w Tychach nawiązało do wielkiego święta muzealników i ich przyjaciół – stwarzając wyjątkowy czas, pozwalający zerkać do miejsc zazwyczaj niedostępnych. Przygotowaliśmy osiem propozycji, zapraszając na tyską odsłonę Europejskiej Nocy Muzeów.

Zainaugurowaliśmy sportową piątkową rozgrzewką 13 maja 2022 roku. Ten wieczór należał do Mariusza Czerkawskiego – wychowanka i zawodnika GKS-u Tychy oraz wieloletniego mieszkańca naszego miasta, który 13 kwietnia br. obchodził swoje 50. urodziny. Miesiąc po „Abrahamie”, była szansa na spotkanie ze słynnym hokeistą, który jako pierwszy Polak zagrał w NHL – najlepszej lidze świata. Uczestnicy i uczestniczki spotkania mieli okazję posłuchać wspomnień Mariusza Czerkawskiego z okresu jego gry w NHL, ale także z czasów spędzonych w Tychach. Nie zabrakło rozmów z gośćmi specjalnymi, bo dopisali: Henryk Gruth, Włodzimierz Sowiński, Dariusz Garbocz i Wojciech Wikarek. Niespodzianką dla naszego gościa okazał się błyskawiczny test „Co zapamiętałem z Tychów”, który przeprowadził Wojciech Wieczorek, redaktor naczelny tygodnika „Twoje Tychy”. Atrakcją był pokaz unikalnych zdjęć oraz materiałów filmowych Wojciecha Wikarka z 1991 roku, w których Mariusz Czerkawski na dzień przed wyjazdem na pierwszy zawodowy kontrakt do Szwecji opowiada o swoich marzeniach i planach.

Kolejnego dnia, w sobotę, 14 maja 2022 roku, jako wprowadzenie do tegorocznej tyskiej odsłony Europejskiej Nocy Muzeów, zaproponowaliśmy wędrowkę po tyskich zakamarkach. Uczestniczki i uczestnicy spaceru „A, B i Stare Tychy” wraz z dr. Patrykiem Oczką poznali historię, architekturę i akcenty plastyczne dwóch pierwszych osiedli nowego miasta oraz ich relacje z zabudową dawnej wsi Tychy.

Tym, którzy chcieli odnaleźć tyski czas nieutracony z fotografiami Barbary Kubskiej i Zygmunta Kubskiego, zaproponowaliśmy oprowadzania autorskie podczas otwarcia najnowszej wystawy „Barbara Kubska – Zygmunt Kubski. Czas nieutracony”. On fotografował budowę Tychów od 1954 roku do lat osiemdziesiątych. Ona sięga do archiwum jego zdjęć współcześnie. Dziadek i wnuczka. Pracownik sektora budowlanego i artystka wizualna. Barbara Kubska skupia uwagę na człowieku, patrzy na miasto jak na dom, nie tylko jak na projekt urbanistyczno-architektoniczny. Wybiera fotografie, z którymi twórczość Zygmunta Kubskiego nie jest kojarzona – nie mają znamion dokumentacji technicznej. Nie tyle przedstawia obrazy, co sposób patrzenia na nie.

Wystawie towarzyszyła warsztatowa propozycja dla wszystkich, niezależnie od wieku, oparta na archiwalnych fotografiach Zygmunta Kubskiego. Uczestniczki i uczestnicy warsztatów plastycznych „Moje miasto gra w zielone” zobaczyli, że fotografia to cenne narzędzie w dokumentowaniu wszystkich aspektów powstawania i życia miasta. Wraz z Anną Kurą zajęli się tematem zieleni miejskiej, przyjrzeni się zielonym śladom przeszłości, porozmawiali o rolach, jakie fotografia przyjmowała w czasach PRL-u, zastanowili się, co te dawne fotografie mówią dziś. Za pomocą różnych technik postarali się tę tętniącą życiem zieleń wyłonić z monochromatycznych zdjęć.

Coś dla siebie znaleźli również miłośniczki i miłośnicy tyskiego sportu. Zwiedzanie Stadionu Miejskiego i wystawy stałej Tyskiej Galerii Sportu „Sportowa strona miasta. Historia. Wydarzenia. Mistrzowie” to

żelazny punkt programu każdej Tyskiej Nocy Muzeów. Najpierw propozycja dla nieco młodszych, czyli „Poznajmy się na sportowo” – zwiedzanie dla najmłodszych w języku ukraińskim. To kolejna odsłona cyklu spotkań „Sąsiedzi / Сусіди”, pokazująca, że Polskę i Ukrainę łączy sport, podczas której podpowiedzieliśmy także, gdzie w Tychach znaleźć miejsca do uprawiania sportu, do spacerów i sportowych zabaw. Z kolei nieco starszym zaproponowaliśmy „Poznaj Stadion Miejski i Tyską Galerię Sportu”, czyli zwiedzanie w wyjątkowej, wieczornej scenerii. To nie lada gratka, bo można było sprawdzić, jak po zmroku prezentuje się jeden z najładniejszych obiektów sportowych w Polsce oraz obejrzeć wybrane miejsca Stadionu Miejskiego Tychy.

Po raz pierwszy na uczestniczki i uczestników tegorocznej tyskiej odsłony Europejskiej Nocy Muzeów czekała strefa piknikowa w przymuzealnym ogrodzie. A tam gastrostanowiska, gdzie można było posilić się pysznym jedzeniem i wypić lokalne kraftowe piwo.

W sobotę, 14 maja 2022 roku, polecaliśmy również odwiedzić w Miejskiej Galerii Sztuki „OBOK”. Tam o godz. 18.00 otwarto wystawę rzeźb Anny Różyckiej „Części ciała – part of body”. Istotnym elementem wernisażu był trolejbus z „Galerią na Szelkach” – najnowszy model Solaris Trollino 12 Electric – który po otwarciu wystawy „Części ciała – part of body” zawiózł wszystkich chętnych do Muzeum Miejskiego w Tychach, by mogli uczestniczyć w otwarciu wystawy „Barbara Kubska – Zygmunt Kubski. Czas nieutracony” wraz z oprowadzaniem autorskim.

w 7 wydarzeniach Tyskiej Nocy Muzeów 2022 wzięło udział 414 osób

12. Wydarzenia online:

a. 13 stycznia 2022

Cykl „Czas na architekturę”: „Architektoniczny wymiar sportu – Stadion Miejski Tychy” – spotkanie z architektem Marcinem Kulpą

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 961

więcej: <https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieTychach/videos/299500828875228>

<https://www.youtube.com/watch?v=r9oQUbmkvYg>

b. 17 lutego 2022

„Sztuka jako uzdrawianie” – dyskusja towarzysząca wystawie „Farmaceutka – Ogród Balsamiczny”

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 1 023

więcej: <https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieTychach/videos/675802523597171>

<https://www.youtube.com/watch?v=wMlaDvmhYPc>

c. 22 lutego 2022

„Finał hokejowego sezonu” – spotkanie z Andriejem Sidorenko, trenerem GKS-u Tychy spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 306

więcej:

<https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieTychach/videos/1060662667824191>

<https://www.youtube.com/watch?v=QlijXEnXBMw>

d. 24 lutego 2022

spotkanie wokół publikacji „Osiedle A, czyli pierwsze”

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 2 018

więcej: <https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieTychach/videos/355894246396103>

<https://www.youtube.com/watch?v=Qm4xTC45ghs>

e. 24 marca 2022

Cykl „Mozaika Górnośląska”: „Konserwacja najstarszej księgi metrykalnej z Tychów z lat 1677–1710” –

spotkanie z Danutą Skrzypczyk – konserwatorką zabytków na podłożu papierowym oraz dr. Wojciechem Schäfferem – dyrektorem Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach spotkanie z

udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 392

więcej: <https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieiTychach/videos/1009849229915362>
<https://www.youtube.com/watch?v=w2p52cobOkY>

f. 31 marca 2022

Cykl „Zakład stoi”: „Rzemiosło” – spotkanie z fotografem Jarosławem Deką – zastępcą cechmistrza Krajowego Cechu Fotografów oraz właścicielem zakładu „Foto u Jarka”

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 599

więcej: <https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieiTychach/videos/1097115084470733/>
<https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieiTychach/videos/1307377669753284/>
https://www.youtube.com/watch?v=AmXO_I16AVU&t=2537s

g. 28 kwietnia 2022

Cykl „Czas na architekturę”: „Terra Nullius, czyli modernizm w architekturze Tychów w okresie międzywojennym” – wykład historyka architektury Przemysława Czernka spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 687

więcej: <https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieiTychach/videos/1358308287976471>
https://www.youtube.com/watch?v=l_79C-huh1Q

h. 18 maja 2022

„O fenomenie futbolu” – spotkanie z prof. Krzysztofem Łęckim

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 822

więcej:

<https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieiTychach/videos/426127072200904>
<https://www.youtube.com/watch?v=iWbFTNFxeDE>

i. 19 maja 2022

Cykl „Zakład stoi”: „Historie tyskich zakładów fotograficznych: Sztuka” – spotkanie z badaczką historii fotografii Katarzyną Gębarowską – kuratorką wystaw, wydawczynią, prezeską Fundacji Fotografistka oraz dyrektorką Vintage Photo Festival w Bydgoszczy

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 461

więcej: <https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieiTychach/videos/541947834170825>
<https://www.youtube.com/watch?v=v1WdvAS541I>

j. 25 maja 2022

Cykl „Dom jest jak człowiek”: Spotkanie z Agatą Twardoch, autorką książki „Architektki. Czy kobiety zaprojektują lepsze miasta”, wyd. Wydawnictwo WAB

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 860

więcej: <https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieiTychach/videos/1274500459782142>

k. 2 czerwca 2022

Cykl „Czas na architekturę”: „Sacrum – profanum” – spotkanie z architektem Grzegorzem Ratajskim spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 569

więcej: <https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieiTychach/videos/338205491728211>
<https://www.youtube.com/watch?v=UTwuv01dKR4>

l. 1 września 2022

„Kilerów dwóch, czyli czas na hokej!” – spotkanie z Jakubem Bukowskim i Christianem Mroczkowskim, napastnikami GKS-u Tychy

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 146

więcej: <https://www.facebook.com/TyskaGaleriaSportu/videos/1135842433955620>
https://www.youtube.com/watch?v=f0CQWoH_UE&t=924s

ł. 27 października 2022

„Główny Szlak Beskidzki i inne ekstremalne wyczyny” – spotkanie z ultrabiegaczem i społecznikiem Andrzejem Kowalczykiem

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 231

więcej: https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=1502097060265383

m. 24 listopada 2022

Cykl „Czas na architekturę”: „Architektura dla edukacji, czyli rzecz o tyskich szkołach” – wykład historyczki i popularyzatorki architektury Anny Syski

spotkanie z udziałem publiczności streamingowane live

liczba wyświetleń: 387

więcej: <https://www.facebook.com/MuzeumMiejskieWTychach/videos/905021747149744>

13. Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Regionie *Silesia Incognita* 2022 – szósta edycja

Finał: 4 czerwca 2022

Konkurs organizowany przez Muzeum Miejskie w Tychach wraz ze Szkołą Podstawową nr 37 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Kornela Makuszyńskiego w Tychach.

To konkurs dla uczniów starszych klas szkół podstawowych (VI–VIII) z województwa śląskiego. Składa się z dwóch etapów. Eliminacje polegają na przygotowaniu prezentacji poświęconej wybranej postaci, miejscu lub wydarzeniu z dziejów Śląska. Natomiast podczas finału ocenie podlegała wiedza autorów 30 najwyższej ocenionych prezentacji – podczas zmagania finałowych czekały nowe konkurencje, gwarantujące jeszcze więcej emocji. Finał konkursu, ogłoszenie wyników i wręczenie nagród odbyły się 4 czerwca 2022 roku w Tyskiej Galerii Sportu (oddział Muzeum Miejskiego w Tychach). Trzeci raz patronat honorowy nad konkursem objął Łukasz Kohut, poseł do Parlamentu Europejskiego IX kadencji, a patronem merytorycznym jest Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach. Nagroda główna, ufundowana przez patrona honorowego to wyjazd zwycięskiej drużyny do Parlamentu Europejskiego! Na pozostałych finalistów czekały również inne atrakcyjne nagrody rzeczowe oraz karty podarunkowe. Wśród jurorów: historyk Michał Dzióbek (przewodnik, Śląskie Centrum Wolności i Solidarności) – przewodniczący jury, historyczka sztuki Aleksandra Gorzelik (nauczycielka, konsultantka w Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach), etnolożka Klaudia Rokseła (Gryfnie) i reportażystka Dorota Brauntsch (autorka książki „Domy bezdomne”).

Nabór zakończył się 8 kwietnia 2022 roku. Na konkurs wpłynęło 46 zgłoszeń drużyn z 32 szkół z 21 miejscowości: 92 uczniów i uczennic przygotowanych przez 33 nauczycieli i nauczycielki, z czego 11 nauczycieli i nauczycielek przygotowało więcej niż jedną drużynę! Uczniowie i nauczyciele zgłosili się z: Bojszów (2 drużyny z 1 szkoły), Bytomia (4 drużyny z 3 szkół), Chełma Śląskiego (1 drużyna z 1 szkoły), Czerwionki-Leszczyn (2 drużyny z 1 szkoły), Gliwic (2 drużyny z 1 szkoły), Gogołowej (2 drużyny z 1 szkoły), Jastrzębia-Zdroju (2 drużyny z 1 szkoły), Katowic (5 drużyn z 4 szkół), Kotulina (1 drużyna z 1 szkoły), Łazisk Górnych (1 drużyna z 1 szkoły), Orzesza (2 drużyny z 1 szkoły), Pszowa (1 drużyna z 1 szkoły), Rudy Śląskiej (3 drużyny z 2 szkół), Rudzińca (3 drużyny z 1 szkoły), Rybnika (4 drużyny z 3 szkół), Siemianowic Śląskich (1 drużyna z 1 szkoły), Tychów (5 drużyn z 4 szkół), Wieszcząt (2 drużyny z 1 szkoły), Wodzisławia Śląskiego (1 drużyna z 1 szkoły), Zabełkowa (1 drużyna z 1 szkoły) i Zabrze (1 drużyna z 1 szkoły).

Do finału konkursu zakwalifikowało się 30 drużyn z 25 szkół z 16 miejscowości: 60 uczniów i uczennic przygotowanych przez 25 nauczycieli i nauczycielki, z czego 4 nauczycieli i nauczycielek przygotowało więcej niż jedną drużynę! W finale spotkali się uczniowie i uczennice oraz nauczyciele i nauczycielki z: Bojszów (2 drużyny z 1 szkoły), Bytomia (3 drużyny z 3 szkół), Czerwionki-Leszczyn (1 drużyna z 1 szkoły), Gogołowej (2 drużyny z 1 szkoły), Jastrzębia-Zdroju (1 drużyna z 1 szkoły), Katowic (4 drużyny z 4 szkół), Kotulina (1 drużyna z 1 szkoły), Orzesza (2 drużyny z 1 szkoły), Pszowa (1 drużyna z 1 szkoły), Rudy Śląskiej (1 drużyna z 1 szkoły), Rudzińca (1 drużyna z 1 szkoły), Rybnika (4 drużyny z 3 szkół), Siemianowic Śląskich (1 drużyna z 1 szkoły), Tychów (2 drużyny z 2 szkół), Wieszcząt (2 drużyny z 1 szkoły), Wodzisławia Śląskiego (1 drużyna z 1 szkoły) i Zabrze (1 drużyna z 1 szkoły).

Laureaci:

I miejsce:

Aleksandra Affek i Wiktoria Doktor (nauczycielka: **Lucyna Wałach**) ze Szkoły Podstawowej im. Wilhelma Gawlikowicza w Bojszowach / 20 pkt.

II miejsce *ex aequo*:

Bartosz Janyga i Antoni Miłowski (nauczyciel: **Franciszek Podleśny**) ze Szkoły Podstawowej nr 5 w Rybniku / 15 pkt.

Konrad Mercik i Igor Mol (nauczycielka: **Barbara Wawrzyczek**) ze Szkoły Podstawowej nr 25 im. Juliusza Słowackiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Rudzie Śląskiej / 15 pkt.

III miejsce: **Aleksandra Filipowska i Paulina Piksa** (nauczycielka: **Teresa Pająk**) / ze Szkoły Podstawowej z Oddziałami Przedszkolnymi w Gogołowej / 12 pkt.

IV miejsce: **Sonia Nieć i Weronika Steć** (nauczycielka: **Bożena Grzyś**) ze Szkoły Podstawowej nr 17 w Tychach / 11 pkt.

V miejsce: **Mateusz Koźbiał i Wojciech Nyga** (nauczyciel: **Tadeusz Mrzyk**) ze Szkoły Podstawowej im. Wilhelma Gawlikowicza w Bojszowach / 6 pkt.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I BADAWCZA ZESPOŁU MUZEALNEGO

1. Dział Urbanistyki, Architektury i Sztuk Wizualnych

kustosz dyplomowany dr Patryk Oczko oraz asystent Mateusz Miłoś

- a. przygotowania do wystawy *Tony industrii* – koordynacja merytoryczna prac słuchaczek i słuchaczy Studiów Podyplomowych Historii Sztuki UŚ; współpraca z autorem aranżacji Aleksandrem Celustą; współpraca z Uniwersytetem Śląskim w zakresie pozyskania środków finansowych;
- b. przygotowania do wystawy twórczości Stanisława Mazusia;
- c. kwerendy u architektów i przedstawicieli tyskiego środowiska artystycznego: Franciszek Wyleżuch, Grzegorz Ratajski, Stanisław Mazuś;
- d. kontakty w sprawie pozyskiwania do zbiorów muzeum dorobku projektowego architektów związanych z Tychami, m.in. Józef Kuklok-Opolski, Marek Kuszewski, Łukasz Jaciow, Urząd Miasta Tychy;
- e. uporządkowanie oraz wstępne opracowanie dokumentacji projektowej i archiwaliów związanych z budową Tychów – materiały dotyczące centrum miasta oraz życia i działalności twórczej Stanisława Niemczyka, Marii i Andrzeja Czyżewskich oraz Tadeusza Teodorowicza-Todorowskiego (M. Miłoś)
- f. uporządkowanie oraz wstępne opracowanie zbioru 36 albumów Hanny Adamczewskiej-Wejchert i Kazimierza Wejcherta – projekt realizowany w ramach programu MKiDN „Kultura Cyfrowa”;
- g. udział w procesie wdrażania nowego programu do ewidencji zbiorów MUZEO – testowanie, prowadzenie wykazu nieprawidłowości, uczestnictwo w konsultacjach z producentami programu;
- h. kwerendy dotyczące planowanej wystawy *Stella. Idealne osiedle przyszłości*
- i. przygotowywanie monografii Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej;
- j. przygotowania do bieżących i przyszłych spacerów po mieście;
- k. kwerendy na potrzeby zewnętrzne (M. Miłoś):
 - neony tyskie w okresie PRL,
 - przygotowanie prezentacji oraz bibliografii dotyczącej terenów zielonych na terenie miasta Tychy dla uczniów z ZS nr 1 w Tychach,
 - wdrożenie praktykantów i stażystów w pracę z programem do ewidencji zbiorów muzealnych,
 - l. współpraca z mediami – wywiady na temat kolejno przygotowywanych wydarzeń, m.in.: Radio Express FM

2. Dział Fotografii

adiunkt: Ewelina Lasota i dokumentalista: Barbara Kopia

- a. kontynuacja projektu badawczego na temat Tyskiego Klubu Fotograficznego Kron
 - zebranie podstawowych informacji nt. Kronu (wywiady i kwerendy);
 - pozyskanie fotografii do zbiorów; uregulowanie praw autorskich;

b. kontynuacja projektu badawczego pt. *Zakład stoi. Historie tyskich zakładów fotograficznych 1934–1990*

- realizacja cyklu trzech spotkań o charakterze edukacyjnym;
- napisanie 18 tekstów o fotografiach zakładowych ze zbiorów MMT w cyklu „Wybrane z kolekcji” (publikacja na FB i www Muzeum).

c. współpraca z Działem Urbanistyki, Architektury i Sztuk Wizualnych MMT w zakresie digitalizacji albumów Kazimierza i Hanny Wejchertów w ramach programu MKiDN „Kultura cyfrowa”;

d. realizacja projektu fotograficznego „Nowe miasto. Nowe widzenie” we współpracy z Instytutem Sztuk Filmowych i Teatralnych Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

- cykliczne spotkania on-line ze studentami i studentkami prof. UŚ Rafała Milacha; omówienie fotografii wykonanych przez uczestników projektu;

- realizacja warsztatów plastycznych przez Annę Ryń;

- opracowanie i wydanie publikacji podsumowującej projekt.

e. prace wdrożeniowe w zakresie Muzeo, programu do inwentaryzacji zbiorów.

f. Przygotowanie wniosku grantowego w ramach programu MKiDN „Wspieranie działań muzealnych” na opracowanie i druk katalogu do wystawy Kronu w 2023 roku.

3. Tyska Galeria Sportu

kierownik Piotr Zawadzki oraz specjalista ds. edukacji – Kamil Hajduk

a. kontynuacja prac badawczych dot. historii sportu w Tychach:

- zapoznawanie się z literaturą tematu

- kwerendy tematyczne - Biblioteka Miejska Tychy;

b. praca nad publikacją książkową o Polonii Tychy i jej czasach: kwerendy w Bibliotece Miejskiej, Bibliotece Śląskiej, redakcji „Sport”, Biblioteka Cyfrowa „Trybuny Robotniczej”, wywiady i rozmowy z dawnymi sportowcami i działaczami Polonii Tychy;

c. pozyskiwanie fotografii, dokumentów, pamiątek sportowych do zbiorów Tyskiej Galerii Sportu.

WYDAWNICTWA / PUBLIKACJE

1. Krystyna Czerni: *Nowosielski na Śląsku. Sztuka sakralna*

nakład: 1 500 egzemplarzy

Publikacja o charakterze albumowym współwydana przez Muzeum Miejskie w Tychach i Szpalanka Lab. To trzecia część serii monograficznej monumentalnych realizacji sakralnych krakowskiego twórcy na ziemiach polskich. Dwa pierwsze tomy, które wyznaczyły edytorskie standardy i ostateczny kształt szaty graficznej całego cyklu, to: „Nowosielski w Małopolsce. Sztuka sakralna” (Kraków 2015) i „Nowosielski – sztuka sakralna. Podlasie, Warmia i Mazury, Lublin” (Białystok 2019).

To bogato ilustrowane wydawnictwo omawia dzieła sztuki sakralnej jednego z najwybitniejszych malarzy polskich XX wieku: ikony, ikonostasy, polichromie, aranżacje wnętrz i sprzęty liturgiczne – zarówno zrealizowane, jak i te już nie istniejące, lub zachowane wyłącznie w formie projektu – z terenu Górnego i Dolnego Śląska. Dzieła Jerzego Nowosielskiego zdobią wnętrza świątyń, jak: kościół rzymskokatolicki pw. Ducha Świętego w Tychach (dzielnica Żwaków), katedra prawosławna pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy we Wrocławiu, cerkiew prawosławna pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Jeleniej Górze, a jego obrazy znajdują się w kolekcjach Muzeum Narodowego we Wrocławiu, a także muzeów w Chorzowie, Bytomiu, Katowicach, Opolu, Tychach i Częstochowie. Istotną częścią książki, poza opowieścią o losach i funkcjonowaniu obiektów, wyposażenia świątyń w Jeleniej Górze i Wrocławiu, jest historia powstawania i dokumentacja wielkiego, spójnego dzieła twórcy – polichromii i wystroju wnętrza kościoła pw. Ducha Świętego w Tychach.

Wysoki poziom zawartości merytorycznej, odzwierciedlającej aktualny stan badań nad sztuką Nowosielskiego, zapewniła wnikliwa badaczka jego życia i twórczości, Krystyna Czerni, autorka tekstu i m.in. biografii artysty „Nietoperz w świątyni”, która trafiła do finału Nagrody Literackiej Nike.

Sztuka sakralna Jerzego Nowosielskiego nie doczekała się dotąd rzetelnej, kompleksowej dokumentacji i interpretacji. Dzieła Nowosielskiego o przeznaczeniu kultowym, funkcjonujące poza komercyjnym rynkiem sztuki, w przestrzeni liturgicznej, pozostawały długo poza zainteresowaniem badaczy i poza kontrolą instytucji powołanych do opieki nad dziedzictwem kulturowym, w rezultacie czego konkretne obiekty ulegały stopniowej degradacji, przemalowywaniu lub nieumiejętnej restauracji. Kompletna monografia realizacji sakralnych Nowosielskiego pozwala na skuteczniejsze objęcie ich opieką naukową i konserwatorską.

Ta solidna monografia dorobku malarza tej miary w zakresie sztuki religijnej z pewnością spotka się z żywym zainteresowaniem czytelników – nie tylko historyków sztuki, muzealników, turystów, ale i mieszkańców Śląska.

Projekt dofinansowano w ramach Nagrody Województwa Małopolskiego „Ars Quaerendi” dla Krystyny Czerni i Grzegorza Eliasiewicza – autorów tekstu i fotografii do publikacji – oraz z budżetu Miasta Tychy i Kompanii Piwowarskiej w Tychach, a także przy wsparciu Gminy Miejskiej Kraków.

2. Nowe miasto. Nowe widzenie

nakład: 400 egzemplarzy

Publikacja będąca podsumowaniem projektu fotograficznego Muzeum Miejskiego w Tychach i Szkoły Filmowej im. K. Kieślowskiego w Katowicach prowadzonego w 2022 roku.

Nazwa projektu czerpie z tego momentu w historii miasta, kiedy entuzjaści budowy Tychów – architekci, urbaniści, artyści i sami mieszkańcy – mianem Nowych Tychów określili swoje przyszłe miasto, swój dom. Choć nazewnictwo z lat 50. i 60. XX wieku nie przetrwało, aktualna pozostaje myśl, że w pewnych obszarach miasto zawsze jest nowe. Wchłania podmiejskie tereny. Adaptuje nieużytki. Wstawia plomby. Nie cierpi pustki. Co dzień stwarzają je mieszkańcy, którzy swoimi wyborami i decyzjami wpływają na jego kształt. Dbają o miasto i demolują je.

Tej miejskiej żywotności przyglądali się uczestniczki i uczestnicy projektu realizowanego przez Muzeum Miejskie w Tychach i Szkołę Filmową im. K. Kieślowskiego w Katowicach. Fotografując pod okiem artysty i wykładowcy Rafała Milacha (Szkoła Filmowa im. K. Kieślowskiego w Katowicach), przy wsparciu Eweliny Lasoty (Dział Fotografii Muzeum Miejskiego w Tychach), studentki i studenci – Bartosz Gaczyński, Paweł Grabarek, Tomasz Grzymała, Jakub Kaźmierczak i Anna Ryń – kierowali swoją uwagę w stronę tego, co w mieście nowe i młode, co jednocześnie prowokuje do pytań o trwanie, wzrost, rozkład i upadek.

Interesowała ich relacja ludzi z przestrzenią, w której żyją. Ich indywidualne portrety w zderzeniu z powtarzalnością i jednolitością miejsca zamieszkania. W jaki sposób młodzież przejmuje miasto, okupując podwórka, pustostany i centra handlowe? Jakie perspektywy miasto oferuje dzisiejszym trzydziestolatkom: małżeństwom, parom, singlom, ludziom stąd i cudzoziemcom? Jaka jest przyszłość sklepikarzy i rzemieślników wypieranych przez sieciówki?

Autorki i autorzy stawiają pytania o to, co codzienne, lecz nie zawsze nazwane. Czy apartamentowiec to nowy blok? Czy osiedla strzeżone to jeszcze przestrzeń wspólna? Czy szeregówka to spełnienie mieszkaniowych ambicji, a może jedyna alternatywa dla budownictwa wielomieszkaniowego?

2. P. Zawadzki *Alfabet TGS*

publikacje dot. historii sportu w tygodniku "Twoje Tychy"

7 odcinków: W – jak Wismut Aue – 11.01.; J – jak Roman Jakóbczak – 1.02.; K – jak Eugeniusz Kurzawa – 15.02.; B – jak Joanna Brehmer – 15.03.; G – jak Janusz Gurazda – 12.04.; B – jak Bobo Kaczmarek – 4.05.; C – jak cynowy jubileusz – 14.06; W – jak Jerzy Wyrobek – 26.07;

W – jak weterani hokeja – 20.09; Ś – jak Święto Trybuny – 18.10.

UDZIAŁ W SZKOLENIACH / WARSZTATACH / WEBINARACH W CHARAKTERZE PRELEGENTÓW:

a. „Silesia Incognita – rozwijanie kreatywności na zajęciach edukacji regionalnej”, organizator: Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach (1 marca 2022): omówienie szóstej edycji Wojewódzkiego Konkursu Wiedzy o Regionie „Silesia Incognita 2022” – prezentacja zasad uczestnictwa i regulaminu, w tym profilowanie adresatów;

- b. „Mówi miasto – poznawanie lokalnej historii poprzez głos mieszkańców” Festiwal Edukacyjny „Nowe inspiracje 2022” online, organizator: Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach (23 kwietnia 2021).
- c. „Polichromie Jerzego Nowosielskiego w tyskim kościele pw. Ducha Św.” – wykład dr Patryka Oczi podczas cyklu wydarzeń „Cracovia Sacra”, Karków (14 sierpnia 2022)

PROMOCJA

Działania promocyjne:

- a. Działania promocyjne związane z wystawami i wydarzeniami oraz bieżącą działalnością Muzeum Miejskiego w Tychach, w tym Tyską Galerią Sportu (redagowanie tekstów do materiałów promocyjnych, współpraca z projektantami graficznymi, opracowanie informatorów, ulotek, zaproszeń i plakatów).
- b. Dystrybucja materiałów informacyjno-promocyjnych: informatorów, ulotek, zaproszeń i plakatów (200 miejsc dystrybucji).
- c. Administrowanie stroną internetową Muzeum Miejskiego w Tychach www.muzeum.tychy.pl (85 968 odsłon, 21 307 użytkowników + strona internetowa ABC – Architektura Blżej Ciebie. Tychy 1951–1989. Archiwum fotografii miasta www.abc.tychy.pl – brak danych statystycznych z powodu braku aktywnego narzędzia do monitoringu).
- d. Administrowanie profilem Muzeum Miejskiego w Tychach na portalu społecznościowym Facebook (6 665 obserwujących oraz 130 647 zasięg organiczny postów).
- e. Administrowanie profilem Muzeum Miejskiego w Tychach na portalu społecznościowym Intagram (1 328 obserwujących).
- f. Administrowanie profilem Muzeum Miejskiego w Tychach na portalu YouTube (67 subskrypcje, 7 200 wyświetleń filmów).
- g. Poszerzanie grupy odbiorców treści w social mediach o osoby niewidome i niedowidzące poprzez tworzenie opisów audiodekrypcyjnych fotografii, publikowanych w sobotnim cyklu „ABC – Architektura Blżej Ciebie” na fanpage’u Muzeum w serwisie społecznościowym Facebook.
- h. kontakty z mediami – prasą, radiem, telewizją, portalami internetowymi i administratorami fanpage’y (128 wzmianek w prasie drukowanej, 596 wzmianek w serwisach internetowych, 73 emisje w stacjach radiowych, 5 emisji w stacjach telewizyjnych).
- i. Informowanie mediów, instytucji, szkół oraz innych placówek, a także osób prywatnych o przedsięwzięciach realizowanych przez Muzeum Miejskie w Tychach.
- j. Stała współpraca z: „Gazetą Wyborczą Katowice”, tyskim oddziałem „Dziennika Zachodniego”, tygodnikiem „Twoje Tychy”, Programem 1 Polskiego Radia, Programem 2 Polskiego Radia, Radiem Katowice, Radiem Express FM, Radiem Zet Chill, Radiem eM, Radiem Złote Przeboje, Radiem TOK FM, Radiem CCM, Radiem Fest, Radiem Eska Śląska, Radiem 357, TVP 3 Katowice, portalami internetowymi Ślązag, tychy.pl, tychy.info, nowinytyskie.pl, slaskaopinia.pl.
- k. Organizacja widowni wydarzeń odbywających się w Muzeum Miejskim w Tychach oraz online.
- l. Sporządzanie dokumentacji fotograficznej wystaw i wydarzeń muzealnych, zlecenie wykonania dokumentacji przez zewnętrznych fotografów.
- ł. Prowadzenie statystyki zwiedzających, uczestników wydarzeń, lekcji muzealnych, oprowadzań po wystawach i warsztatach.
- m. sprzedaż wydawnictw i gadżetów.
- n. przygotowanie zgłoszeń do konkursów:
- konkurs designu „Śląska Rzecz 2021” (organizator: Zamek Cieszyn) – wystawa czasowa „Księżniczki i dziewczyny” (kategoria: wystawiennictwo),
 - konkurs na Wydarzenie Muzealne Roku „Sybilla 2021” (organizator: Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów) – wystawa czasowa „Księżniczki i dziewczyny” (kategoria: wystawy czasowe),
 - nagroda Marszałka Województwa Śląskiego za wydarzenie muzealne roku 2021 (organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego) – wystawa czasowa „Księżniczki i dziewczyny” (kategoria: wystawa).

- konkurs na najbardziej rozwojową inicjatywę dla dzieci w wieku 0–14 lat „Słoneczniki” (organizator: portal CzasDzieci.pl) – warsztaty plastyczne dla najmłodszych „Papier, zdjęcia, nożyce. Tworzymy kolaż” (kategoria: „sztuki wizualne”) i zwiedzanie Stadionu Miejskiego oraz wystawy stałej Tyskiej Galerii Sportu dla najmłodszych w języku ukraińskim „Sąsiedzi / Сусіди: Poznajmy się na sportowo” (kategoria: „ruch”).
- konkurs „Książka muzealna roku 2022” (organizator: Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów oraz Fundacja Historia i Kultura) – katalog do wystawy czasowej „Księżniczki i dziewczyny” (kategoria: katalogi wystawy).

Konkursy:

- a/ konkurs designu „Śląska Rzecz 2021” (organizator: Zamek Cieszyn) – nominacja do wystawy:
 - a) w kategorii „wystawiennictwo”:
 - wystawa czasowa „Księżniczki i dziewczyny”.
 - b/ konkurs na najbardziej rozwojową inicjatywę dla dzieci w wieku 0–14 lat „Słoneczniki” (organizator: portal CzasDzieci.pl) – wyróżnienie:
 - a) w kategorii „logika”:
 - warsztaty „Architektki. Dziewczyny kształtują świat”.
 - c/ nagroda Marszałka Województwa Śląskiego za wydarzenie muzealne roku 2021 (organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego) – wyróżnienie
 - a) w kategorii „wystawy”:
 - wystawa czasowa „Księżniczki i dziewczyny”.

DANE STATYSTYCZNE

1. Frekwencja w Starym Magistracie i Tyskiej Galerii Sportu (wystawy, wydarzenia i działania edukacyjne):

a. zwiedzanie wystaw:

6 wystaw czasowych i 1 wystawę stałą zwiedziło około 6 256 osób:

- „Narodziny klubu. 50 lat Górniczego Klubu Sportowego Tychy (1971–2021)” od 4 maja do 28 lutego 2022 roku (Galeria Muzeum Miejskiego w Tychach, Centrum Medyczne „Paprocany”) – około 300 zwiedzających
- „Farmaceutka – Ogród Balsamiczny” od 21 stycznia do 19 lutego 2022 roku (Stary Magistrat) – 265 zwiedzających
- „Tony przemysłowi” – wystawa prac ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach wybranych przez słuchaczki i słuchaczy Studiów Podyplomowych Historii Sztuki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; od 4 marca do 14 kwietnia 2022 (Stary Magistrat) – 204 zwiedzających
- „Obrazy z przeszłości – Tychy w pierwszej połowie XX wieku” od 6 maja 2022 roku do 28 kwietnia 2023 roku (Galeria Muzeum Miejskiego w Tychach, Centrum Medyczne „Paprocany”) – około 600 zwiedzających
- „Barbara Kubska – Zygmunt Kubski. Czas nieutracony” od 14 maja do 30 września 2022 roku (Stary Magistrat) – 950 zwiedzających
- „Stanisław Mazuś. Mniej znany” od 4 listopada 2022 roku do 25 lutego 2023 roku (Stary Magistrat) – 545 zwiedzających
- wystawa stała „Sportowa strona miasta. Historia. Wydarzenia. Mistrzowie” (Tyska Galeria Sportu) – 3 392 zwiedzających

b. oprowadzania kuratorskie:

w 24 oprowadzaniach wzięło udział 609 osób

c. wydarzenia (odczyty/prelekcje/spotkania):

w 17 wydarzeniach wzięło udział 380 osób

d. konferencje:

w 2 konferencjach wzięło udział 141 osób

e. warsztaty:

w 32 warsztatach wzięło udział 468 osób

f. spacer edukacyjny:

w 8 spacerach wzięło udział 229 osób

g. wycieczki:

w 1 wycieczce wzięło udział 8 osób

h. konkursy:

w 1 konkursie wzięło udział około 125 osób

i. lekcje muzealne:

zrealizowano 3 tematy lekcji muzealnych – w 22 zajęciach wzięło udział 481 osób

j. ogółem:

w 107 wydarzeniach wzięło udział 2 441 osoby

2. Dane statystyczne – inne dane, dotyczące mediów społecznościowych dla Tyskiej Galerii Sportu:

a) profil Tyskiej Galerii Sportu na portalu społecznościowym Facebook (4 248 obserwujących).

b) profil Tyskiej Galerii Sportu na portalu społecznościowym Instagram (493 obserwujących).

c) profil Tyskiej Galerii Sportu na portalu YouTube (318 subskrypcji, 8 995 wyświetleń filmów).

INFORMACJE DODATKOWE

1. Budżet Obywatelski

Wykonanie tablicy historycznej na rynku

- opracowano treść tablicy i projekt graficzny nawiązujący do tablic Szlaku Miejskiego Tychy

- wykonano prace koncepcyjne oraz projekt wykonawczy mebla miejskiego/nośnika tablicy informacyjnej

- wykonano rozeznanie rynku dotyczące wykonania mebla

Zakończenie prac przewidziano na maj 2023

2. 100 rocznica akcesu Tychów do Polski

Tyskie obchody 100. rocznicy przyłączenia części Górnego Śląska do Polski

16 lipca 2022 roku przypadła 100. rocznica przyłączenia Tychów oraz sąsiednich miejscowości – Cielmic, Jaroszowic, Paprocan, Urbanowic i Wilkowyj do II Rzeczypospolitej. W Tychach obchodzono rocznicę tego wydarzenia z 1922 roku 17 lipca 2022 roku.

Przed budynkiem Restauracji „Polonez” symbolicznie odsłonięto tablicę pamiątkową upamiętniającą wyniki plebiscytu z 1921 roku.

W zamyśle pomysłodawcy, dr. Wojciecha Schäffera, dwa orły – niemiecki oraz polski w koronie – symbolizują obydwa państwa oraz rozdarcie mieszkańców i mieszkanki Śląska między nimi.

Natomiast twórca, Tomasz Wenklar, plastyczną interpretacją, podkreślił fakt zwycięstwa Polski na terenie wszystkich dawnych gmin tworzących obecne Tychy – niemiecki orzeł usuwa się w cień, a polski wkracza do tej części Górnego Śląska. Orły te, poprzez umieszczenie ich głów tyłem do siebie, są poniekąd alegorią Górnoszlązaków i Górnoszlazaczek, którzy w szerszej perspektywie (ludności całego obszaru plebiscytowego) spoglądali w zupełnie innych kierunkach.

Treść głównej tablicy na frontowej ścianie ówczesnego lokalu plebiscytowego pokazuje nie tylko procentowy rozkład głosów oddanych za Polską i za Niemcami. Wskazuje również na ciąg przyczynowo-skutkowy: plebiscyt -> III powstanie śląskie -> decyzja Rady Ambasadorów -> przyłączenie części Górnego Śląska do Polski. Wyniki plebiscytu upamiętnią też tablice z brązu w pozostałych pięciu dzielnicach. Ich treść podkreśla rolę przodków i przodkiń mieszkańców i mieszkanki tych dawnych wsi, którzy w 1921 roku brali udział w plebiscycie i zostali pozostawieni przed wyborem...

Podczas plebiscytu każdy z uprawnionych do głosowania miał do wyboru wrzucenie do urny kartki z napisem Polska – Polen, która oznaczała chęć przyłączenia do odrodzonej Rzeczypospolitej, oraz z napisem Deutschland – Niemcy, która była deklaracją pozostania w granicach Niemiec.

Na całym Górnym Śląsku za Polską głosowało 40,4%, a za Niemcami 59,5% uprawnionych do głosowania.

W Tychach ponad 83% głosujących opowiedziało się za przyłączeniem do Polski (2982 głosów za przyłączeniem do Polski, a za Niemcami głosowało 650 osób).

Wyniki w okolicznych miejscowościach, które znajdowały się wówczas poza granicami Tychów były następujące:

Cielmice: 423 – Polska, 24 – Niemcy

Jaroszowice: 359 – Polska, 42 – Niemcy

Paprocany: 386 – Polska, 40 – Niemcy

Urbanowice: 617 – Polska, 50 – Niemcy

Wilkowyje: 306 – Polska, 40 – Niemcy

Wyniki te upamiętniają tablice ze szkła w poszczególnych dzielnicach.

Inicjatywa ta jest efektem współpracy Miasto Tychy i Muzeum Miejskie w Tychach.

3. 150 lat szkoły w Cielmicach – konserwacja oraz tłumaczenie kroniki oraz kwerendy
- projekt w trakcie realizacji

4. Projekt Rewitalizacji
„Kultowe osiedle A” – w trakcie realizacji

5. Planowana średnioroczna liczba etatów: 12,03 etatu

6. W 2022 roku zaplanowano zakup systemu osuszania do magazynu eksponatów przy ul. Edukacji 7 i uzyskano na ten cel dotację celową w wysokości 25 000,00 zł. Środki na remont zostały pobrane, zakupiono system osuszania, dotacja została rozliczona.

DYREKTOR
MUZEUM MIEJSKIEGO
W TYCHACH
Aleksandra Matuszczyk